

Keskipohjola -yhteistyö

strategia 2015-2017

komitean hyväksymä 18.12.2014

Taustaa

Rajat ylittävä yhteistyö Keskipohjolassa aloitettiin v. 1978 Keskipohjola-komitean yhteistyöorganisaation muodossa. Komitea on yhteistyön ydin ja korkein päättävä elin ja sitä johtavat poliittisesti valitut edustajat. Komitean puheenjohtajuus kiertää jäsenmaiden välillä.

Komitean jäsenet edustavat paikallisia ja alueellisia julkisia viranomaisia Keskipohjola-komitean toiminta-alueella. Komitea voi myös myöntää partneriaseman muille julkisille ja yksityisille toimijoille Keskipohjolan yhteistyöalueella ja siihen rajoittuvilla alueilla.

Keskipohjolan yhteistyöhön osallistuvien alueiden tavoitteena on tehdä yhteistyötä valituilla yhteistyöaloilla vahvistaakseen ja kehittääkseen alueiden kansainvälistymistä, kokemustenvaihtoa sekä yhteistä edunvalvontaa, ja luodakseen lisäarvoa Keskipohjolalle.

Yhteinen pohjoismainen perintömme muodostaa perustan yhteiselle kulttuuri-identiteetille ja yhteistyölle, myös koko Euroopan tasolla. Yhteiseen historiaamme kuuluu myös hallintokulttuurimme samankaltaisuus, jossa paikallinen taso on hyvin vahvasti mukana. Tänä päivänä kunnat ovat pohjoismaisen hyvinvointimallin ylläpitäjinä uusien haasteiden edessä, kun hyvinvoinnin kustannukset ovat kasvaneet kasvamistaan. Haasteellista erityisesti syrjäseutujen osalta ovat laadun, saavutettavuuden ja taloudellisen kestävyys kysymykset.

Visio

Keskipohjola-komitea on rajat ylittävää yhteistyötä harjoittava yhteistyöelin, jonka tavoitteena on edistää kestävä kehitystä ja kasvua Keskipohjolassa, perustuen yhteiseen historiaan ja kulttuuriperintöön sekä yhteiseen alueelliseen kehittämistähtoon. Tasa-arvo ja nuorisönäkökulma huomioidaan kaikessa toiminnassa.

Keskipohjola-komitean tavoitteena on, että Keskipohjolan kehittämissyhteistyö tunnetaan yhtenä onnistuneimmista ja kasvua kehittävimmistä yhteistyömuodoista Euroopan suurkaupunkien ulkopuolella.

Tavoitteet

Keskipohjola-komitealla on kolme pääasiallista tavoitetta toiminnalleen:

- Keskipohjola-komitea vahvistaa Keskipohjolaa sekä kansallisesti että Euroopan unionissa.
- Keskipohjola-komitea edistää verkostojen kehittämistä
- Keskipohjola-komitea tekee hankealoitteita, sekä osallistuu ja johtaa kehittämishankkeita.

Yhteistyön painopisteet

Edistääkseen kestävä kasvua ja kehitystä Keskipohjolassa komitea on vahvistanut viisi yhteistyön painopistettä, jotka muodostavat komitean pääasiallisen toiminta-alueen. Kaikkien teemojen sisällä komitea keskittyy ja painottaa toimintoja, jotka edistävät rajaesteiden poistamista, huomioivat nuorisönäkökulman sekä tuottavat lisäarvoa Keskipohjola –yhteistyölle.

Yleiset toiminnan painopisteet

Alla olevat yhteistyöteemat muodostavat pohjan ja luovat edellytykset muille toiminnoille ja erityisille painopisteille:

- Itä-länsi liikenneyhteydet
- Kulttuuri ja pohjoismainen yhteenkuuluvuus

Muut erityiset painopisteet

- Biotalous
- Elinkeinojen kehittäminen (sis. elämyselinkeinot) ja yrittäjyys
- Sosiaalisesti kestävä kehitys

Yleiset toiminnan painopisteet

Itä-länsi liikenneyhteydet

Kasvatvat matkustamismahdollisuudet itä-länsi poikittaissuunnassa tulevat vahvistamaan Keskipohjolan yhteistyötä esimerkiksi kaupan, kulttuurin ja yhteiskuntasuunnittelun parissa. Lisääntyvät mahdollisuudet tulevat myös vähentämään sekä tarpeettoman pitkiä kuljetusketjuja että tällä hetkellä kuormittuneita kuljetusreittejä etelä-pohjoisakselilla. Keskipohjolan kuljetuskäytävästä tulee kestävä kehityksen mukainen poikittaisyhteys Botnian käytävään, jota EU:kin priorisoi. Keskipohjola-komitea haluaa edistää ilmastoystävällisempiä kuljetusmuotoja ja kestävien polttoaineiden kehittämistä. Keskipohjola-komitea panostaa vuosien 2015-18 aikana Keskipohjolan kuljetuskäytävän jatkokehittämiseen (aiempi hanke nk. NECL II). Keskipohjola-komitea tiivistää edunvalvontatyötä ja hakee laajempaa yhteistyötä kestävien ratkaisujen saavuttamiseksi.

Kulttuuri ja pohjoismainen yhteenkuuluvuus

Yhteisen hallintokulttuurin lisäksi yhteistä on myös kulttuurillinen yhteenkuuluvuus. Haasteellista on uusien tahojen mukaan saaminen yhteistyöhön, esimerkiksi luovat alat, mutta tärkeää on myös huomioida monikulttuurillisen yhteiskunnan kehittämismahdollisuudet, ja näiden myötä yhteistyön laajentaminen Keskipohjolassa. Keskipohjola-komitean tarkoituksena on jatkossakin tukea laajaa kulttuuritarjontaa Keskipohjolassa, toiminnan keskipisteessä ollessa vuosittaiset Keskipohjolan kulttuuripäivät. Keskipohjola-komitea tukee pitkäkestoista temaattista yhteistyötä Keskipohjolan kulttuuritoimijoiden välillä. Keskipohjola-komitea haluaa tuoda esille ja vahvistaa pohjoismaisen hyvinvointimallin perustana olevia demokraattisia arvoja.

Muut erityiset painopisteet

Biotalous

Luonnonvarojen kestävä hyödyntäminen on ollut, ja tulee aina olemaan, tärkeä elinkeinojen perusta Keskipohjolassa. Täällä on tietoa siitä miten biomassaa voidaan hyödyntää niin metsistä, pelloilta kuin vesistäkin. Maaseudulla on tärkeä rooli, koska raaka-ainevarat sijaitsevat nimenomaan maaseudulla. Myös raaka-ainevarantojen kehittäminen ja prosessointi tulee suuremmalta osin tapahtua maaseudulla. Älykkäällä teknologian kehittämisellä voimme luoda kestäviä ratkaisuja tulevaisuuden tarpeisiin. Keskipohjolan luonnonvarojen tutkimusta ja liiketoimintamahdollisuuksia ympäristötekniikan, uusiutuvan energian ja korkeamman jalostusasteen parissa tulee siksi painottaa seuraavasti:

- edistää uusien ympäristöalan työpaikkojen kasvua pk-yrityksissä, jotka toimivat uusiutuvien raaka-aineiden hyödyntämisen parissa.
- levittää yhteisten hankkeiden kautta hyviä esimerkkejä biotalouden yrittäjyyden tukemisesta.
- edistää uusiutuvan energian ja energiatehokkuuden tekniikkaa ja teknologiaa.

Elinkeinojen kehittäminen (sis. elämyselinkeinot) ja yrittäjyys

Kaikilla Keskipohjolan alueilla on toimijoita, jotka edesauttavat uusien innovaatioiden syntymistä sekä tukevat uusien yritysten perustamista. Suurimmaksi osaksi näiden toimijoiden toiminta on keskittynyt alueiden suurimpiin kaupunkeihin. Keskipohjolalle on palveluyritysten, luovien alojen ja biotalouden kehittämisellä erityisen suuri merkitys. Keskipohjola-komitea haluaa myötävaikuttaa jäsenalueiden lisääntyvään panostukseen innovatiivisen ja yrittäjyysuotuisen toimintaympäristön kehittämiseksi (Smart Specialisation). Keskipohjola-komitea tulee painottamaan toimintoja, jotka edistävät innovaatioita ja yrittäjyyttä maaseudulla (Smart Sparsely Populated Regions - Smarta Glesbygdsregioner). Keskipohjola-komitea tulee tekemään aloitteita, jotka edistävät pk-yritysten välistä yhteistyötä Keskipohjolassa. Keskipohjola-komitea haluaa myötävaikuttaa siihen, että Keskipohjola-yhteistyöstä tulee lisäarvoa ja resurssi kulttuuri- ja elämyselinkeinoille sekä luoville aloille.

Sosiaalisesti kestävä kehitys

Sosiaalinen kestävä kehitys tarkoittaa suunnitelmallista yhteiskuntarakentamista, jossa ihmisen tarpeet ja hyvinvointi ovat kaiken lähtökohtana. Tavoitteena on luoda sellaisia ympäristöjä, jotka tukevat yksilön mahdollisuuksia käyttää ja hyödyntää tietoja, taitoja, koulutusta ja terveyttä.

Keskipohjola-komitea haluaa tuoda esille ja vahvistaa pohjoismaisen hyvinvointimallin perustana olevia demokraattisia arvoja.

Keskipohjola-komitea tulee painottamaan toimintoja kansanterveyden, työllisyyden, tasa-arvon, nuorten osallistuvuuden sekä demograafisten haasteiden aloilta.